

Сорокіна О.В.

Національний університет «Києво-Могилянська академія»,
студентка другого року навчання магістерської програми «Економічна теорія»

ІННОВАЦІЙНА ІНФРАСТРУКТУРА ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ В УКРАЇНІ

Основне завдання економічної теорії як науки – відповісти на запитання: «Яким чином підвищити добробут населення?» Дана ціль може бути втілена у результаті забезпечення економічного зростання. Фаховий дискурс у своєму розвитку постійно видозмінює погляд на чинники економічного росту з метою вдосконалення теорії для її практичного застосування. Причиною безперервної модифікації економічної думки стосовно даного питання є дослідження вченими-економістами змін суспільно-економічних реалій задля визначення економічних закономірностей.

Сучасний стан економічного дискурсу навколо проблеми забезпечення економічного росту являє собою взаємодію між панівною неокласичною теорією (так званим мейнстрімом) та рядом гетерогенних сучасних економічних теорій (блок шумпетеріанських теорій, інформаційної, економіки знань, а також теорій, які виникли у результаті синтезу економіки та інших наук, зокрема, природничих; наприклад, еволюційна економіка, теорії систем і т.д.).

Неокласична теорія вбачає чинником економічного зростання – інвестиції. Шумпетеріанські теорії розвивають ідею інновацій як фактора зростання економіки. Мейнстрім в теоріях економічного зростання представлений моделлю Солоу-Свана. Технологічний прогрес, зростання кількості населення вибуття капіталу та обсяги заощаджень у даній моделі є екзогенно заданими (константами). Шумпетеріанські теорії проілюстровані ендогенними моделями економічного зростання, які робили спроби розкрити змінну технологічного прогресу та визначити як функцію. Причиною для виникнення ендогенних теорій стала неспроможність моделі Солоу-Свана пояснити економічне зростання групи країн у світі, яке мало місце всупереч ідеї стаціонарного стану економіки.

Іншим важливим аспектом, який стає основою для побудови політики держави орієнтованої на збільшення добробуту власного населення (зокрема, України, оскільки питання економічного зростання є надзвичайно актуальним за даних умов) є світовий досвід. Оскільки, рішення в економічній політиці базуються на тих чи інших теоретичних концепціях, то визначивши приналежність заходів політики в країнах до конкретних теорій та дослідивши показники економічного зростання відповідних країн, можемо зробити висновки про життєздатність економічних теорій.

Досвід розвинених країн демонструє, що інвестиції є дієвим чинником економічного зростання лише в короткостроковій перспективі. Високі темпи економічного росту та створення потенціалу для зростання в майбутньому забезпечуються інноваційним розвитком економіки. Дані ідеї є чітко означеними у стратегічних документах економічно успішних країн. Також візія інноваційної економіки прослідковується в операційній діяльності урядів вищезазначених країн.

Політика забезпечення інноваційного розвитку економік розвинених країн або таких, що швидко зростають є системною. Результатом такої політики є сприяння державою організації національних інноваційних систем, які будуються за моделлю потрійної спіралі. Основними ланками таких систем є держава, бізнес та наука. Держава забезпечує поле для діяльності інших суб'єктів у необхідному руслі. Наука забезпечує створення нових знань. Бізнес забезпечує комерціалізацію нових ідей, тобто інновацій. Весь цей процес на практиці являє собою утворення інноваційної інфраструктури, яка включає в себе технопарки, інноваційні інкубатори, наукові парки і т.д.

Інноваційні центри (інкубатори) є тими структурами, які являють собою всю трискладову національну інноваційну систему в мініатюрі. Такі центри створюються при університетах і являють собою простір для створення інноваційного бізнесу (старт-апів).

Студенти та викладачі є представниками науки, венчурні компанії, бізнес-ангели, акселератори, інші інвестори – представники бізнесу. Держава може брати участь опосередковано (законодавче забезпечення, патентування і т.д.) або безпосередньо (інвестор). Діяльність таких центрів полягає у наданні простору для взаємодії вищеперерахованих суб'єктів. Студенти або науковці можуть працювати в лабораторіях центру. Ті, які мають ідеї для бізнесу можуть отримати консультацію від команди економістів, маркетологів, бухгалтерів, юристів, працівників ІТ, дизайнерів і т.д., орендувати офіси або виробничі території, зали для зустрічей, абонентські скриньки. Оформивши свою ідею у вигляді інвестиційного проекту, старт-апері можуть контактувати з потенційними інвесторами за підтримки центру.

Результатом діяльності інноваційних центрів є створення інноваційних швидкозростаючих компаній, які є чинником економічного зростання країни та підвищення її конкурентоспроможності. Інші ефекти таких інкубаторів наступні: гомогенні темпи розвитку регіонів (створення інкубаторів при локальних університетах скорочує відтік кадрів з даних територій, стимулює розвиток бізнесу, створює робочі місця), підвищення конкурентоздатності університетів (надання можливості своїм студентам по закінченню навчання стати не тільки фахівцями, а і бізнесменами), суспільний ефект (інноваційні компанії найчастіше є носіями цінностей корпоративної соціальної відповідальності) і т.д.

Україна, виходячи з ідей стратегії «Україна 2020», має неокласичну візію щодо економічного росту. Проте, це не є перешкодою для одночасної інноваційно-орієнтованої діяльності на мікрорівні. Університети, наприклад, НаУКМА можуть ініціювати створення інноваційних інкубаторів для підвищення власної конкурентоспроможності та реалізації ідей економічного зростання за рахунок інновацій. Такі кроки можуть впливати на стратегію держави шляхом «знизу-вгору», за умови їх успішної діяльності.

Шикін П.Ю.

Національний університет «Києво-Могилянська академія»
Студент МП-1 «Фінанси та кредит»

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТЕНДЕРНОГО МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ІНСУЛІНУ

Відповідно до даних статистичного журналу «Ендокринологія» станом на перше січня 2015 року в Україні зареєстровано 1 109 877 хворих на цукровий діабет¹. Залежно від типу даного захворювання, курс лікування складає від 500 до 3000 гривень. Оскільки Україна проголосила себе соціальною державою з гарантіями права кожного на медичну допомогу, її обов'язком є забезпечення шляхом державного фінансування безоплатного лікування хворих, що задекларовано у 49тій статті Конституції України. Це призвело до того, що держава є головним споживачем інсуліну на ринку. Для цього організована система тендерних закупівель у виробників з наступною передачею його ендокринологам.

Зважаючи на значну кількість хворих, держава витрачає значний обсяг коштів для забезпечення людей інсуліном. У 2015 році на закупівлю антидіабетичних засобів було витрачено 886 242 461 гривень². А тому, коливання тендерних цін завдає відчутного впливу державі. При значному підвищенні цін, держава, за нестатком коштів змушена скорочувати обсяги закупівель. При цьому інсулін, що є життєво необхідним товаром має абсолютно нееластичний попит, який з кожним роком зростає. Саме тому, розробка та аналіз ефективності функціонування тендерної системи державних закупівель є актуальним питанням, що потребує вирішення.

¹ Статистичний вісник Ендокринологія 2014. Випуск 7- 2015

² Офіційний сайт щотижневика «Аптека» (<http://www.apteka.ua/category/analytical>)